ЕКОЛОГІЯ
ПРАВО ЛЮДИНА
Верховенство права для захисту довкілля

ПРОЕКТ ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Законопроект «Про державний екологічний контроль» було розроблено юристами МБО «Екологія-Право-Людина» Єлизаветою Алексєєвою, Оленою Кравченко, Наталією Куць та Софією Шутяк за фахової підтримки голови Бюро екологічних розслідувань адвоката Дмитра Скрильнікова. Законопроект також вміщує модифіковані положення про інтегровану автоматизовану систему «Екологічний інспектор» та положення про склади порушень природоохоронного законодавства, за які на суб'єктів господарювання накладаються адміністративно-господарські штрафи, які були запозичені із спільного законопроекту, який розроблявся МБО «Екологія-Право-Людина» та експертом Проекту підтримки реформ при Мінприроди України Романом Шахматенком.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний екологічний контроль

Цей Закон визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного екологічного контролю, повноваження органів державного екологічного контролю, а також встановлює відповідальність суб'єктів господарювання за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.

Закон врегульовує діяльність органів державного екологічного контролю, що спрямована на спостереження за станом довкілля, перевірку дотримання органами державної влади і місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та фізичними особами вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів, та притягнення винних осіб до відповідальності.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому законі терміни вживаються у такому значенні:

1) громадські чи інші неприбуткові екологічні організації – громадські об'єднання чи інші неприбуткові організації, крім органів державної влади, органів місцевого самоврядування та створених ними установ та організацій, що

утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів, статутною метою діяльності яких є охорона довкілля, захист екологічних прав, сприяння сталому розвитку та розвитку зеленої економіки;

2) державний екологічний контроль – це діяльність уповноважених органів державного екологічного контролю із забезпечення дотримання вимог законодавства в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів (надалі – природоохоронного законодавства) усіма органами державної влади і місцевого самоврядування (надалі – органами влади), суб'єктами господарювання та фізичними особами, що здійснюється з метою досягнення високого рівня захисту довкілля шляхом спостереження за станом довкілля, попередження, виявлення та фіксації порушень природоохоронного законодавства та притягнення винних осіб до відповідальності;

3) інтегрована автоматизована система «Екологічний інспектор» - єдина автоматизована система збирання, накопичення та систематизації інформації про заходи державного екологічного контролю, призначена для забезпечення прозорості заходів екологічного контролю, узагальнення та оприлюднення інформації про заходи державного екологічного контролю, координації роботи органів державного екологічного контролю, вивчення ефективності та законності здійснення заходів державного екологічного контролю;

4) органи державного екологічного контролю – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та його територіальні органи, а також виконавчі органи сільських, селищних, міських рад або створені ними органи;

5) суб’єктами господарювання, в розумінні цього закону, є всі юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, зареєстровані в установленому законом порядку та фізичні особи, які зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Стаття 2. Сфера дії Закону

2. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини, що виникають у зв’язку із здійсненням державного екологічного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства.

Стаття 3. Мета здійснення державного екологічного контролю

1. Метою здійснення державного екологічного контролю є захист довкілля, життя та здоров’я людини, а також покращення стану довкілля, гарантування екологічної безпеки та збереження природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні.

Стаття 4. Завдання державного екологічного контролю

1. Завданням державного екологічного контролю є попередження порушень та забезпечення дотримання вимог природоохоронного законодавства органами влади, суб’єктами господарювання та фізичними особами.

2. Основним критерієм ефективності діяльності органів державного екологічного контролю є стан довкілля та його компонентів.

3. Державному екологічному контролю підлягають виконання вимог законодавства у сфері екологічної, радіаційної та біологічної безпеки, використання і охорони земель, надр, поверхневих, підземних вод, атмосферного повітря, лісів та іншої рослинності, тваринного світу, морського середовища та природних ресурсів територіальних вод, континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України, об’єктів природно-заповідного фонду та інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні.

Стаття 5. Основні принципи державного екологічного контролю

1. Державний екологічний контроль здійснюється за принципами:

1) пріоритетності захисту довкілля, життя і здоров'я людини, сталого розвитку суспільства та зеленої економіки перед будь-якими іншими інтересами і цілями;

2) рівності прав і законних інтересів усіх суб'єктів державного екологічного контролю;

3) невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;

4) відкритості, прозорості, плановості, системності й оперативності державного екологічного контролю;

5) незалежності органів державного екологічного контролю від політичних партій та будь-яких інших об'єднань громадян.

Стаття 6. Органи державного екологічного контролю

1. Центральним органом державного екологічного контролю є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю.

2. Центральний орган державного екологічного контролю здійснює заходи державного екологічного контролю щодо суб’єктів господарювання, яким присвоєно високий ступінь ризику. Центральний орган державного екологічного контролю може передоручати чи залучати до проведення таких заходів відповідні територіальні органи, на території яких здійснюють діяльність суб’єкти господарювання, яким присвоєно високий ступінь ризику.

3. Територіальні органи державного екологічного контролю здійснюють заходи державного екологічного контролю щодо фізичних осіб, органів влади та суб’єктів господарювання, яким присвоєно ступінь ризику нижче високого, які знаходяться на відповідній території.

4. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у випадках передбачених законом здійснюють контроль за дотриманням природоохоронного законодавства фізичними особами на відповідній території та можуть залучатися до заходів державного екологічного контролю, що здійснюються центральним органом державного екологічного контролю на відповідній території.

5. У містах, у тому числі районного, обласного та/або республіканського Автономної Республіки Крим значення, містах Києві та Севастополі, на території юрисдикції об’єднаної територіальної громади за рішенням відповідних рад, в порядку передбаченому законом може створюватись місцева природоохоронна варта.

Стаття 7. Основні засади державного екологічного контролю

1. Державний екологічний контроль здійснюється шляхом спостереження за станом довкілля, проведення заходів державного екологічного контролю з метою перевірки виконання підконтрольними суб’єктами вимог природоохоронного законодавства, аналізу зібраної інформації, виявлення тенденцій, причин і умов порушень, попередження порушень, виявлення винних осіб та притягнення їх до відповідальності.

2. Заходи державного екологічного контролю здійснюються по всій території відповідного міста, селища об’єднаної територіальної громади, району, області чи регіону відповідно до розподілу повноважень органів державного екологічного контролю.

3. Органи державного екологічного контролю мають право фіксувати процес проведення заходів державного екологічного контролю чи окремих дій засобами аудіо- та відеотехніки.

4. Заходи державного екологічного контролю здійснюються без попередження підконтрольних суб’єктів, крім планових заходів та випадків, коли таке попередження є необхідною умовою забезпечення ефективності заходу державного екологічного контролю.

5. Заходи державного екологічного контролю здійснюються невідкладно та оперативно, без погодження із будь-якими іншими органами влади.

Стаття 8. Спостереження за станом довкілля та використання даних державного моніторингу довкілля органами державного екологічного контролю

1. Органи державного екологічного контролю, в межах повноважень, здійснюють збір та аналіз інформації про стан довкілля та динаміку його змін, про види, причини, умови та динаміку порушень природоохоронного законодавства, прогнозування з метою здійснення ефективного попередження та виявлення порушень під час планування своєї роботи та прийняття ефективних управлінських рішень.

2. Органи державного екологічного контролю враховують інформацію, зібрану в ході державного моніторингу довкілля під час планування заходів державного екологічного контролю, а також під час реалізації інших повноважень, визначених законами України.

Стаття 9. Інтегрована автоматизована система «Екологічний інспектор» та інформування про діяльність органів державного екологічного контролю

1. З метою забезпечення прозорості та ефективності заходів державного екологічного контролю в Україні створюється інтегрована автоматизована система «Екологічний інспектор» (надалі – система «Екологічний інспектор»).

2. До системи «Екологічний інспектор» вносяться

1) документи про планування заходів державного екологічного контролю (річні плани планових перевірок суб’єктів господарювання та органів влади, плани патрулювання, інші),

2) документи, що складаються в ході проведення та за результатами заходів державного екологічного контролю (накази, посвідчення (направлення) на проведення заходу державного екологічного контролю, акти перевірки додержання вимог природоохоронного законодавства, звіти, приписи,

протоколи, постанови по справам про адміністративні правопорушення, постанови про накладення адміністративно-господарських штрафів, рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єктів господарювання у зв'язку із порушенням природоохоронного законодавства, позовні заяви про припинення діяльності суб'єктів господарювання у зв'язку із порушенням природоохоронного законодавства та про відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю;

3) звіти про діяльність органів державного екологічного контролю.

3. Інформація, що вноситься до системи «Екологічний інспектор», є відкритою. Доступ громадськості до інформації, що міститься у системі «Екологічний інспектор» забезпечується шляхом функціонування офіційного веб-сайту системи «Екологічний інспектор» у мережі Інтернет.

4. Створення та функціонування системи «Екологічний інспектор» забезпечує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, який є її технічним адміністратором.

5. Порядок функціонування системи «Екологічний інспектор», внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей затверджуються Кабінетом Міністрів України.

6. Щорічний звіт про результати діяльності органів державного екологічного контролю надсилається у Рахункову Палату, Верховну Раду України.

7. Громадськість має право готувати альтернативні звіти про роботу органів державного екологічного контролю, які, у разі розроблення, публікуються на веб-сайті системи «Екологічний інспектор».

Стаття 10. Заходи державного екологічного контролю

1. До заходів державного екологічного контролю належать:

1) планові заходи (планові перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання та органів влади, патрулювання);

2) позапланові заходи (позапланові перевірки суб'єктів господарювання та органів влади, реагування на виклики (повідомлення про порушення вимог природоохоронного законодавства), рейдові перевірки).

Стаття 11. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання та органів влади

1. Планові заходи державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання та органів влади здійснюються органами державного екологічного контролю на підставі щорічних планів, які мають враховувати:

1) стан та особливості довкілля відповідного регіону, динаміку його змін, екологічні проблеми;

2) ступінь ризику, що визначається на основі критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності;

3) результати здійснення попередніх заходів державного екологічного контролю;

4) результатів аналізу причин, умов та наслідків порушень природоохоронного законодавства.

2. Річні плани планових заходів державного екологічного контролю щодо суб'єктів господарювання та органів влади розробляються органами державного екологічного контролю та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю не пізніше 1 грудня року, що передує плановому. Внесення змін до річних планів здійснення заходів державного екологічного контролю не допускається, крім випадків зміни найменування підконтрольного суб'єкта та виправлення технічних помилок.

3. Плановим періодом вважається рік, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року.

4. Органи державного екологічного контролю щороку визначають перелік суб'єктів господарювання та органів влади, які підлягають плановим заходам державного екологічного контролю у плановому періоді, та не пізніше 15 жовтня року, що передує плановому, забезпечують внесення відомостей про таких суб'єктів до системи «Екологічний інспектор».

5. Органи державного екологічного контролю оприлюднюють річні плани здійснення планових заходів державного екологічного контролю на відповідний плановий період на своїх офіційних веб-сайтах та вносять відомості до системи «Екологічний інспектор» до 1 грудня року, що передує плановому.

6. На основі Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), центральний орган держаного екологічного контрою розробляє критерії, за якими оцінюється ступінь екологічного ризику від провадження господарської діяльності, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

7. Періодичність проведення планових заходів державного екологічного контролю, встановлюється виходячи із ступеня екологічного ризику, який визначається згідно критеріїв, передбачених частиною 6 цієї статті, із врахування стану довкілля відповідного регіону, динаміки його змін, історії порушень у попередній період із боку суб'єктів господарювання та органів влади (крім новостворених).

8. За загальним правилом планові заходи державного екологічного контролю здійснюються органами державного екологічного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, яка віднесена:

1) до високого ступенів ризику - не рідше одного разу рік;

2) до середнього ступеня ризику - не рідше одного разу на три роки;

3) до незначного ступеня ризику - не рідше одного разу на п’ять років.

9. Для органів влади планові заходи державного екологічного контролю проводяться не рідше одного разу на три роки.

10. Негативна динаміка стану довкілля чи окремих його компонентів, здійснення у попередні періоди суб’єктом господарювання чи органом влади порушень природоохоронного законодавства, є підставами для зменшення періоду планової перевірки відповідних суб’єктів.

11. Плани здійснення заходів державного екологічного контролю на наступний плановий період повинні містити дати початку кожного планового заходу державного екологічного контролю та строки їх здійснення.

12. Захід державного екологічного контролю не може перевищувати десяти календарних днів. Посадова особа органу державного екологічного контролю, що здійснює перевірку може призупинити перебіг перевірки в разі, якщо необхідно отримання додаткової інформація, документів від суб’єкта господарювання чи органу влади або результатів лабораторних досліджень. Перебіг перевірки відновлюється з моменту отримання такої інформації, документів, результатів лабораторних досліджень.

Стаття 12. Позапланові заходи державного екологічного контролю щодо суб’єктів господарювання та органів влади

1. Підставами для здійснення позапланових заходів є:

1) подання суб’єктом господарювання або органом влади письмової заяви до відповідного органу екологічного контролю про здійснення заходу державного екологічного контролю за його бажанням, в тому числі з метою підтвердження факту виконання умов та нормативів, порушення чи перевищення яких стали підставою для винесення рішення про тимчасову заборону (обмеження) експлуатації об’єкта чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання;

2) виявлення та підтвердження недостовірності даних, заявлених суб'єктом господарювання у документі обов'язкової звітності, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної описки чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. У разі виявлення органом державного екологічного контролю помилки у документі обов'язкової звітності він упродовж десяти робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення. Не виправлення помилки у встановлений строк є підставою для проведення позапланового заходу;

3) дані державної системи моніторингу довкілля, чи дані самомоніторингу підприємств, що вказують на значне погіршення стану довкілля чи окремих його компонентів на відповідній території;

4) перевірка виконання підконтрольним суб'єктом приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного екологічного контролю;

5) звернення фізичної особи (фізичних осіб), громадської чи іншої неприбуткової екологічної організації із інформацією про порушення вимог природоохоронного законодавства;

6) неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за один звітний період без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню таких документів,

7) відкриття процедури банкрутства чи ліквідації суб'єкта господарювання, віднесеного до високого чи середнього ступенів екологічного ризику;

8) звернення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про перевірку суб'єкта господарювання у зв'язку з виявленими системними

порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на довкілля, права, законні інтереси, життя та здоров’я людини;

9) настання аварії чи надзвичайної ситуації, що спричинила негативний вплив на довкілля чи здоров’я людей або була спричинена порушенням природоохоронного законодавства;

10) повідомлення посадових осіб органів державного екологічного контролю чи інших органів державного контролю про виявлені в ході виконання ними повноважень ознаки порушення природоохоронного законодавства суб’єктом господарювання чи органом влади;

11) звернення дозвільного органу щодо підтвердження матеріально технічної бази суб’єкта господарювання, висловлення позиції органів державного екологічного контролю перед наданням дозволу чи ліцензії, в процесі продовження дії чи перегляду екологічних умов дозволів чи ліцензій у сфері охорони довкілля.

2. Суб'єкт, щодо якого проводиться позаплановий захід, має право ознайомитися з підставою проведення такого заходу з наданням йому копії відповідного посвідчення (направлення) на проведення позапланового заходу державного екологічного контролю.

3. Строк здійснення позапланового заходу не може перевищувати десяти робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва - двох робочих днів. Продовження строку здійснення позапланового заходу не допускається. Призупинення та відновлення перебігу позапланової перевірки здійснюється з підстав, передбачених частиною дванадцятою статті 11 цього Закону.

4. Проведення позапланової перевірки оформляється наказом керівника органу державного екологічного контролю.

Стаття 13. Інші заходи державного екологічного контролю щодо попередження та виявлення порушень природоохоронного законодавства

1. Державний екологічний контроль за дотриманням природоохоронного законодавства фізичними особами здійснюється територіальними органами центрального орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад та створеними ними органами екологічного контролю згідно компетенції встановленої законом.

2. До заходів державного екологічного контролю щодо виявлення та попередження порушень природоохоронного законодавства належать рейдові перевірки, патрулювання та реагування на виклики (повідомлення про порушення природоохоронного законодавства), які спрямовані на виявлення та фіксацію адміністративних правопорушень із наступним притягненням винних осіб до відповідальності.

3. У разі виявлення в ході заходів державного екологічного контролю щодо виявлення та попередження порушень природоохоронного законодавства ознак правопорушення з боку суб'єкта господарювання чи органа влади, матеріали справи направляються компетентному органу державного екологічного контролю для ініціювання позапланового заходу в порядку статті 12 цього закону.

4. Заходи щодо попередження та виявлення порушень природоохоронного законодавства здійснюються у формі цілодобового реагування на виклики (повідомлення про правопорушення), здійснення рейдових перевірок та патрулювання.

5. З метою забезпечення оперативного та цілодобового реагування на виклики, здійснення рейдових перевірок та патрулювання органи державного екологічного контролю, які здійснюють заходи державного екологічного контролю з попередження та виявлення порушень природоохоронного законодавства, утворюють оперативні підрозділи. Оперативні підрозділи органів

державного екологічного контролю, створюються та діють відповідно до порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки. Посадові особи оперативних підрозділів органів державного екологічного контролю мають право на носіння зброї та встановлення осіб, що підозрюються у вчинення порушень природоохоронного законодавства.

6. Реагування на виклики (повідомлення про порушення природоохоронного законодавства) здійснюється за інформацією, повідомленою фізичними та юридичними особами на гарячу лінію, поштову чи електронну адресу органу державного екологічного контролю. Реагування на виклики здійснюється цілодобово.

7. З метою попередження порушень природоохоронного законодавства органами державного екологічного контролю проводиться патрулювання. Патрулювання проводяться на територіях та протягом часу, визначених планом патрулювання, що затверджується наказом керівника органу державного екологічного контролю, що формуються із врахуванням статистики порушень природоохоронного законодавства на відповідній території, пори року, сезону, стану компонентів довкілля, динаміки його змін, інших факторів, що є причинами, умовами чи наслідками порушень природоохоронного законодавства.

8. Рейдові перевірки проводяться з метою реагування на різке погіршення стану компонентів довкілля, зростання кількості окремих видів порушень природоохоронного законодавча чи кількості порушень на певній території. Про проведення рейдової перевірки видається наказ керівником органу державного екологічного контролю.

Стаття 14. Порядок здійснення заходів державного екологічного контролю

1. Заходи державного екологічного контролю здійснюються відповідно до цього закону в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. У разі виявлення в ході заходу державного екологічного контролю ознак злочину, матеріали справи направляються у відповідні органи досудового розслідування.

Стаття 15. Документи, що складаються в ході реалізації та за результатами заходів державного екологічного контролю

1. Документами органів державного екологічного контролю, що складаються в ході реалізації та за результатами заходів державного екологічного контролю, є накази, посвідчення (направлення) на проведення заходу державного екологічного контролю, акти перевірки додержання вимог природоохоронного законодавства, звіти, приписи, протоколи, постанови по справам про адміністративні правопорушення, постанови про накладення адміністративно-господарських штрафів, рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб’єктів господарювання у зв’язку із порушенням природоохоронного законодавства, про припинення діяльності суб’єктів господарювання.

2. Для здійснення заходу екологічного контролю, окрім реагування на виклики (повідомлення про порушення природоохоронного законодавства), керівник органу державного екологічного контролю або його заступник видає наказ, який має містити найменування суб'єкта господарювання, органу влади (для планової чи позапланової перевірки), чи території (для патрулювання та рейдової перевірки), щодо яких буде здійснюватися захід, та предмет перевірки.

3. На підставі наказу оформляється посвідчення (направлення) на проведення заходу державного екологічного контролю, яке підписується керівником органу державного екологічного контролю або його заступником.

4. У посвідченні (направленні) на проведення планового чи позапланового заходу зазначаються:

1) найменування органу державного екологічного контролю, що здійснює захід;
2) найменування суб'єкта господарювання, органу влади (для перевірок), чи території (для патрулювання та рейдових перевірок) щодо яких буде здійснюватися захід;
3) місцезнаходження суб'єкта господарювання (місце здійснення діяльності), органу влади (для перевірок), чи території (для патрулювання та рейдових перевірок) щодо яких буде здійснюватися захід;
4) номер і дата наказу, на виконання якого здійснюється захід;
5) перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні заходу, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові;
6) дата початку та дата закінчення заходу;
7) тип заходу (планова чи позапланова перевірка, патрулювання, рейдова перевірка);
8) підстави для здійснення заходу;
9) предмет здійснення заходу;
10) для планової чи позапланової перевірки – інформація про здійснення попереднього заходу (тип заходу і дата його здійснення).

5. Посвідчення (направлення) є чинним лише протягом зазначеного в ньому строку здійснення заходу.

6. Перед початком здійснення планової чи позапланової перевірки посадові особи органу державного екологічного контролю зобов'язані пред'явити керівнику суб’єкта господарювання чи органа влади посвідчення (направлення) та службове посвідчення, що засвідчує посадову особу органу державного екологічного контролю, і надати копію посвідчення (направлення). Під час

патрулювання та рейдової перевірки посадові особи органу державного екологічного контролю надають посвідчення (направлення) та службове посвідчення для ознайомлення на вимогу.

7. Посадова особа органу державного екологічного контролю без посвідчення (направлення) на здійснення заходу та службового посвідчення не має права здійснювати заходи державного екологічного контролю, окрім реагування на виклики (повідомлення про порушення природоохоронного законодавства). Суб'єкт господарювання, орган влади має право не допускати посадових осіб органу державного екологічного контролю до здійснення заходу, якщо вони не пред'явили документів, передбачених цією статтею.

8. Реагуючи на виклик (повідомлення про порушення природоохоронного законодавства) посадові особи органу державного екологічного контролю зобов’язані мати при собі та на вимогу пред’являти для ознайомлення службове посвідчення, що засвідчує посадову особу органу державного екологічного контролю.

9. За результатами планової та позапланової перевірки посадова особа органу державного екологічного контролю складає акт перевірки додержання вимог природоохоронного законодавства, який повинен містити такі відомості:

1) дату складення акта;
2) тип заходу (плановий або позаплановий);
3) найменування органу державного екологічного контролю, а також посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи чи осіб, які здійснили захід;
4) найменування суб’єкта господарювання чи органу влади, щодо діяльності яких здійснювався захід;
5) стан виконання вимог природоохоронного законодавства суб'єктом господарювання, органом влади, а в разі невиконання – детальний опис виявленого порушення з посиланням на відповідну вимогу законодавства.

10. Форма акта перевірки додержання вимог природоохоронного законодавства затверджується Кабінетом Міністрів України.

11. В останній день перевірки два примірники акта підписуються посадовими особами органу державного екологічного контролю, які здійснювали захід, та керівником суб’єкта господарювання чи органу влади, щодо якого здійснювався захід. Якщо суб'єкт господарювання чи орган влади не погоджується з актом, він підписує акт із зауваженнями. Зауваження особи щодо здійснення державного екологічного контролю є невід'ємною частиною акта перевірки органу державного екологічного контролю. У разі відмови суб'єкта господарювання підписати акт посадова особа органу державного екологічного контролю вносить до такого акта відповідний запис. Один примірник акта вручається керівнику чи уповноваженій особі суб’єкта господарювання, органа влади в останній день заходу державного екологічного контролю, а другий зберігається в органі державного екологічного контролю.

12. Звіти складаються за результатами планових та позапланових перевірок суб’єктів господарювання з високим ступенем екологічного ризику, перевірок за зверненням дозвільного органу щодо підтвердження матеріально технічної бази суб’єкта господарювання, висловлення позиції органів державного екологічного контролю перед наданням дозволу чи ліцензії, в процесі продовження дії чи перегляду екологічних умов дозволів чи ліцензій у сфері охорони довкілля, а також за результатами патрулювання та рейдових перевірок.

13. На підставі актів перевірки та звітів, складених за результатами заходів, в ході яких виявлено порушення вимог природоохоронного законодавства, орган державного екологічного контролю на підставі та в порядку передбаченому законом складає протоколи, постанови по справам про адміністративні правопорушення, постанови про накладення адміністративно-господарських штрафів, рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб’єктів господарювання у зв’язку із порушенням

природоохоронного законодавства, позовні заяви про припинення діяльності суб’єктів господарювання у зв’язку із порушенням природоохоронного законодавства та про відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю.

14. У разі необхідності вжиття інших заходів реагування орган державного екологічного контролю протягом п’яти робочих днів з дня завершення здійснення заходу складає припис щодо усунення виявлених порушень. Припис – це обов'язкова для виконання у визначені строки письмова вимога посадової особи органу державного екологічного контролю підконтрольному суб'єкту щодо усунення порушень вимог природоохоронного законодавства. Припис видається та підписується посадовою особою органу державного екологічного контролю, яка здійснила перевірку.

15. Припис органу державного екологічного контролю щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу, повинен містити такі відомості:

1) дату складення;
2) вимогу про усунення порушень природоохоронного законодавства (спосіб усунення, де доречно);
3) термін усунення порушень;
4) посилання на акт та звіт, в разі його складення, у якому зазначені виявлені під час заходу державного екологічного контролю порушення;
5) найменування органу державного екологічного контролю, а також посаду, прізвище, ім'я та по батькові посадових осіб, які здійснили захід.

16. Припис органу державного екологічного контролю щодо усунення порушень складається у двох примірниках: один примірник не пізніше п'яти робочих днів з дня складення надається підконтрольному суб'єкту для виконання, а другий примірник з його підписом щодо погоджених термінів усунення порушень вимог природоохоронного законодавства залишається в органі державного органу влади. У разі відмови підконтрольного суб'єкта від отримання припису щодо усунення порушень вимог законодавства він

направляється рекомендованим листом, а на копії припису, який залишається в органі державного органу влади, проставляються відповідний вихідний номер і дата направлення. Припис щодо усунення порушень вимог природоохоронного законодавства може бути оскаржений в установленому законом порядку до суду.

17. Форма припису затверджується Кабінетом Міністрів України.

18. Усі документами органів державного екологічного контролю, що складаються в ході реалізації та за результатами кожного окремого заходу державного екологічного контролю, формуються в єдину справу та вносяться до системи «Екологічний інспектор».

Стаття 16. Надання пропозиції щодо змін до нормативно-правових актів

1. Органи державного екологічного контролю відповідно до покладених на них завдань не рідше одного разу на рік узагальнюють практику застосування законодавства з питань, що належать до їхньої компетенції, та направляються їх до центрального органу державного екологічного контролю.

2. Центральний орган державного екологічного контролю на основі узагальнень практики розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, та в установленому порядку подає їх відповідним органам, а також оприлюднює їх на своєму веб-сайті.

Стаття 17. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державного екологічного контролю

1. Рішення, дії чи бездіяльність органів державного екологічного контролю можуть бути оскаржені будь-якою фізичною чи юридичною особою до суду.

2. Громадські та інші неприбуткові екологічні організації, вважаються такими, що мають достатній інтерес у судовому оскарженні будь-яких рішень, дій чи бездіяльності органів державного екологічного контролю з метою

усунення порушень вимог природоохоронного законодавства та про порядок здійснення державного екологічного контролю.

РОЗДІЛ ІІ.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИРОДООХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 18. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

1. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства фізичних та посадових осіб передбачена законодавчими актами України.

2. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства суб’єктів господарювання передбачена статтею 20 цього Закону.

Стаття 19. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства суб’єктів господарювання

1. У разі виявлення порушень вимог природоохоронного законодавства суб’єктами господарювання, органи державного екологічного контролю застосовують такі види адміністративно-господарський санкцій:

1) штраф;

2) тимчасова заборона (обмеження) діяльності, що здійснюється із порушенням вимог природоохоронного законодавства.

2. У разі виявлення порушень вимог природоохоронного законодавства суб’єктами господарювання, дозвільні органи в порядку визначеному законодавством застосовують такі види адміністративно-господарський санкцій:

1) зупинення дії дозволу чи ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання певних видів господарської діяльності,

2) анулювання дозволу чи ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності.

3. За позовом органу державного екологічного контролю, громадської, іншої неприбуткової екологічної організації чи іншої особи, права чи законі інтереси якої порушено, суд своїм рішенням припиняє діяльність суб’єкта господарювання, що здійснюється із порушенням вимог природоохоронного законодавства.

4. Адміністративно-господарський штраф, зупинення дії чи анулювання дозволу чи ліцензії може застосовуватися у визначених законом випадках одночасно з іншими адміністративно-господарськими санкціями, передбаченими частинами першою-третьою цієї статті.

5. Штраф за порушення вимог цього Закону та інші адміністративно-господарські санкції, можуть бути накладені органом державного екологічного контролю протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

6. Застосування до суб’єкта господарювання адміністративно-господарських санкцій не звільняє його від відповідальності за шкоду, заподіяну порушенням природоохоронного законодавства.

Стаття 20. Порушення природоохоронного законодавства суб’єктами господарювання

1. Суб’єкти господарювання несуть відповідальність у вигляді штрафу в разі:

1) недопущення до проведення перевірки (заходів державного екологічного контролю) з питань додержання природоохоронного законодавства, яка проводиться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у її проведенні суб’єктом господарювання з надвисоким та високим ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео- та аудіозв'язку – у трьохсоткратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

2) недопущення до проведення перевірки з питань додержання природоохоронного законодавства, яка проводиться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у її проведенні суб’єктом господарювання з середнім ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у двохсоткратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

3) недопущення до проведення перевірки з питань додержання природоохоронного законодавства, яка проводиться відповідно до вимог законодавства, створення перешкод у її проведенні суб’єктом господарювання з низьким ступенем ризику від провадження господарської діяльності, у тому числі за умови фіксації такого правопорушення (правопорушень) засобами відео,- аудіозв'язку – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

4) провадження господарської діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження такої діяльності, недотримання під час провадження господарської діяльності експлуатації об’єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішенні про провадження планованої діяльності та проектах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об’єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, у тому числі з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження – у шістдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

5) здійснення господарської діяльності, без документа дозвільного характеру у сфері охорони довкілля у випадках, коли необхідність одержання

такого документу передбачена законодавством України, – у шістдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановлених законодавством на момент виявлення порушення;

6) забруднення атмосферного повітря внаслідок здійснення викидів забруднюючих речовин, нормативи гранично допустимих викидів або гранично допустимі концентрації яких не визначено законодавством – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальних заробітних плат, встановлених законодавством на момент виявлення порушення;

7) незаконне ведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладення кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

8) руйнування русел річок, струмків та водотоків або порушення природних умов поверхневого стоку під час будівництва й експлуатації автошляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

9) скидання у водні об'єкти речовин, для яких не встановлено нормативи екологічної безпеки водокористування, та/або з перевищенням більш ніж у 5 разів установлених нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин із зворотними водами – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

10) забруднення поверхневих чи підземних вод і водоносних горизонтів, джерел питних, мінеральних, лікувальних вод або зміну їхніх природних властивостей, або виснаження водних джерел, що створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

11) забруднення моря у межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або в межах вод виключної (морської) економічної зони України матеріалами чи речовинами, шкідливими для життя чи здоров'я людей, або відходами внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя чи здоров'я людей або водних біоресурсів чи могло перешкодити законним видам використання моря, а також незаконне скидання чи поховання у межах внутрішніх морських чи територіальних вод України або у відкритому морі зазначених матеріалів, речовин і відходів - у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

12) порушення законодавства про континентальний шельф України, що заподіяло істотну шкоду, а також невжиття особою, що відповідає за експлуатацію технологічних установок або інших джерел небезпеки в зоні безпеки, заходів для захисту живих організмів моря від дії шкідливих відходів або небезпечних випромінювань та енергії, якщо це створило небезпеку їх загибелі або загрожувало життю чи здоров'ю людей – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

13) відсутності обов’язкового страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу у випадках, передбачених Законом України «Про нафту і газ», обов’язкового страхування майнових ризиків користувача надр під час дослідно-промислового і промислового видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ, обов’язкового страхування цивільної відповідальності інвестора, в тому числі за шкоду, заподіяну довкіллю, здоров'ю людей, за угодою про розподіл продукції, обов’язкового страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного

характеру – у сорокакратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

14) невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту під час проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, пов’язаних із порушенням ґрунтового покриву, своєчасного проведення рекультивації порушених земель в обсягах, передбачених робочим проектом землеустрою, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

15) псування земель шляхом їх забруднення хімічними та радіоактивними речовинами і стічними водами, засмічення промисловими, побутовими та іншими відходами, заростання чагарниками, дрібнолісcям та бур’янам, чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей – у сорокакратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

16) проведення рубки головного користування у насадженнях, які не досягли віку стиглості – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

17) порушення порядку видачі спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів, зокрема:

під час проведення рубок поліпшення санітарного стану лісів – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

під час проведення рубок головного користування – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення.

18) порушення законодавства у сфері охорони, використання та відтворення рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного світу, занесених до Червоної книги України – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

19) призначення (проведення) заходів з поліпшення санітарного стану лісів у насадженнях, які не потребують їх проведення – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

20) погодження переліку заходів з поліпшення санітарного стану лісів з порушенням нормативно-правових актів, що регламентують призначення відповідних лісових насаджень у рубку – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

21) проведення рубок, що не передбачені лісовпорядкуванням, або за відсутності актів поточного лісопатологічного огляду – у п'ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

22) проведення суцільних та поступових рубок головного користування та суцільних санітарних рубок на площі понад 1 гектар; усіх суцільних санітарних рубок на територіях та об’єктах природно-заповідного фонду – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

23) невиконання встановлених законодавством вимог щодо охорони видів тварин, занесених до Червоної книги України або до переліків видів тварин, що підлягають особливій охороні – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

24) порушення правил створення, поповнення, зберігання, використання та державного обліку зоологічних колекцій, торгівлі ними, а також

установленого законодавством порядку їх пересилання, ввезення в Україну і вивезення за її митну територію – у стократному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

25) порушення встановленого законодавством порядку надання об'єктів тваринного світу у користування та порушення правил їх використання – у п’ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

26) самовільного або з порушенням установленого законодавством порядку переселення, акліматизації та схрещування тварин, а також виведення і використання генетично змінених організмів – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

27) незаконного вилучення об'єктів тваринного світу з природного середовища – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

28) порушення встановлених законодавством вимог щодо охорони середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

29) жорстокого поводження з дикими тваринами, невжиття заходів щодо запобігання загибелі тварин, погіршення середовища їх існування та ліквідації негативного впливу на тваринний світ – у двадцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

30) виготовлення, зберігання, реалізації та застосування заборонених знарядь добування тварин – у десятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

31) недодержання науково обґрунтованих нормативів і лімітів використання об'єктів тваринного світу, незабезпечення невиснажливого їх

використання, а також відтворення – у п’ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

32) недотримання порядку використання пестицидів та агрохімікатів – у п’ятдесятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення;

33) у разі повторного вчинення будь-якого із порушень, зазначених у пунктах 1-32 частини першої цієї статті протягом трьох років – у подвійному розмірі штрафу, що передбачений за відповідне порушення;

34) у разі систематичного вчинення (три і більше) будь-якого із порушень, зазначених у пунктах 1-32 частини першої цієї статті протягом п’яти років – у потрійному розмірі штрафу, що передбачений за відповідне порушення.

Стаття 21. Провадження у справах про порушення суб’єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства

1. Провадження у справах про порушення суб’єктами господарювання вимог цього Закону здійснюється відповідно до положень цієї статті.

2. Протокол про порушення вимог цього Закону (далі – протокол) за результатами здійснення заходів державного екологічного контролю мають право складати посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, та його територіальні органи.

3. У протоколі зазначаються:

1) дата і місце його складення;

2) посада, прізвище та ім’я особи, яка склала протокол;

3) відомості про особу, щодо якої складено протокол (найменування та місцезнаходження юридичної особи або прізвище, ім’я та місце проживання фізичної особи – підприємця, адреса відповідного місця проведення діяльності, потужності, контактні дані);

4) місце, час вчинення і суть вчиненого порушення вимог цього Закону;

5) посилання на положення нормативно-правового акта (із зазначенням відповідної статті, пункту, її частини чи абзацу), яке було порушено особою, щодо якої складено протокол;

6) посилання на акт державного екологічного контролю та інші докази, якими підтверджується вчинення порушення вимог цього Закону особою, щодо якої складено протокол;

7) прізвище, ім’я та місце проживання, контактні дані свідків та їхні пояснення (за наявності);

8) пояснення особи щодо якої складено протокол, або її представника чи запис про відмову від надання пояснень;

9) інші відомості, що сприяють всебічному та об’єктивному розгляду і вирішенню справи (за наявності).

4. Форма протоколу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

5. Матеріали, зафіксовані засобами аудіо-, фото- та відеотехніки в ході здійснення заходів державного екологічного контролю, долучаються до протоколу у паперовому або електронному вигляді на дисках для лазерних систем зчитування, на яких проставляється номер протоколу. Про долучення таких матеріалів робиться відмітка в протоколі.

6. Особа, щодо якої складено протокол, або її представник має право викласти у протоколі або на окремому аркуші, що додається до нього, свої пояснення щодо змісту протоколу, засвідчивши їх особистим підписом. У разі відмови особи щодо якої складено протокол, або її представника від надання таких пояснень у протоколі робиться відповідний запис. Викладені у протоколі або на окремому аркуші, що додається до нього, пояснення свідків та/або потерпілих засвідчуються їхніми підписами.

7. Протокол складається у двох примірниках та підписується особою, яка його склала. Один примірник протоколу вручається під розписку особі, щодо якої складено протокол, або її представникові, а другий – зберігається у компетентному органі або його територіальному органі. У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від отримання примірника протоколу в ньому робиться відповідний запис, і не пізніше наступного робочого дня після складення протокол надсилається такій особі рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення. У разі ненадання особою, щодо якої складено протокол, інформації про її місцезнаходження (місце проживання) протокол надсилається за відповідною адресою, зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, і вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

8. Справи про порушення вимог цього Закону (далі – справа) розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, та його територіальними органами.

9. Справа розглядається не пізніше п’ятнадцяти робочих днів з дня отримання відповідною посадовою особою протоколу та інших матеріалів справи. За письмовим клопотанням особи щодо якої складено протокол, розгляд справи відкладається, але не більше ніж на десять робочих днів, для подання нею додаткових матеріалів або з інших поважних причин.

10. Час і місце розгляду справи повідомляються особі щодо якої складено протокол, не пізніше ніж за п’ять робочих днів до дня її розгляду. Повідомлення про час і місце розгляду справи вручається особі, щодо якої складено протокол, або її представникові під розписку або надсилається їй рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення. Повідомлення про час і місце розгляду справи, надіслане рекомендованим поштовим відправленням за місцезнаходженням (місцем проживання) особи, щодо якої складено протокол,

зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

11. Справа може бути розглянута за відсутності особи, щодо якої складено протокол, якщо є відомості про її належне повідомлення про час і місце розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

12. Особа, щодо якої складено протокол, має право ознайомитися з матеріалами справи, надавати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися правовою допомогою адвоката або іншого фахівця у галузі права, оскаржувати постанову у справі.

13. Справа не може бути розпочата, а розпочата справа підлягає закриттю у разі:

1) відсутності події або складу порушення цього Закону;

2) втрати чинності положенням закону, яким встановлено відповідальність за порушення цього Закону;

3) закінчення визначеного законом строку, протягом якого може бути накладено штраф;

4) наявності за тим самим фактом порушення цього Закону, постанови про накладення штрафу або нескасованої постанови про закриття справи, винесеної щодо тієї самої особи;

5) державної реєстрації припинення у результаті ліквідації юридичної особи, щодо якої складено протокол;

6) смерті фізичної особи – підприємця, щодо якої складено протокол.

14. За результатами розгляду справи посадова особа органу державного екологічного контролю виносить одну з таких постанов:

1) про накладення адміністративно-господарського штрафу;

2) про закриття справи.

15. Постанова про накладення адміністративно-господарського штрафу має містити:

1) прізвище та ім’я посадової особи, яка винесла постанову;

2) дату і місце розгляду справи;

3) відомості про особу, щодо якої винесено постанову, а також потерпілих (за наявності);

4) опис обставин, встановлених під час розгляду справи, та доказів, що їх підтверджують;

5) посилання на положення законодавства, які були порушені, та/або зазначення підстав для закриття справи;

6) посилання на положення закону, які передбачають відповідальність за правопорушення;

7) прийняте у справі рішення.

16. Постанова про накладення адміністративно-господарського штрафу має відповідати вимогам до виконавчого документа, передбаченим Законом України «Про виконавче провадження».

Постанова у справі набирає чинності з моменту її вручення особі, щодо якої її винесено, або її представникові під розписку або надсилання рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення та оприлюднення на офіційному веб-сайті системи «Екологічний інспектор».

18. Штраф підлягає сплаті протягом п’ятнадцяти днів після набрання законної сили постановою про накладення штрафу. Сплата штрафу не звільняє особу, щодо якої винесено постанову у справі, від обов’язку усунення допущеного правопорушення, а також від обов’язку відшкодування пов’язаної з ним шкоди (завданих збитків).

Якщо штраф не сплачено протягом п’ятнадцяти днів після набрання законної сили постановою про накладення штрафу, примусове виконання

постанови про накладення штрафу здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження». Суми штрафів зараховуються до Державного бюджету України.

20. Постанова у справі може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 22. Тимчасова заборона (обмеження) та припинення діяльності суб'єктів господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства

1. Діяльність суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, що провадиться з порушенням природоохоронного законодавства, може бути:

1) тимчасово заборонена (обмежена) – до виконання вимог природоохоронного законодавства, порушення яких стало причиною прийняття рішення про тимчасову заборону (обмежена) діяльності, зупиняється експлуатація об'єкта чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання;

2) припинена – повністю припиняється експлуатація об'єкта чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання.

2. У разі тимчасової заборони (обмеження) чи припинення діяльності суб'єктів господарювання забороняються всі викиди і скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів в цілому чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання.

Стаття 23. Тимчасова заборона (обмеження) діяльності суб'єктів господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства

1. Діяльність суб'єктів господарювання тимчасово забороняється (обмежується) у разі порушення під час провадження господарської діяльності екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішенні про провадження планованої діяльності та проектній документації, порушення умов інших документів дозвільного характеру, у тому числі на використання природних ресурсів, провадження діяльності з перевищенням нормативів

гранично допустимих викидів впливу фізичних та біологічних факторів і лімітів скидів забруднюючих речовин, порушення інших вимог природоохоронного законодавства, – до моменту забезпечення виконання таких умов та нормативів.

2. Не пізніше наступного дня з дня виявлення порушення природоохоронного законодавства керівник органу державного екологічного контролю приймає рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у зв'язку із порушенням вимог природоохоронного законодавства.

3. Рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у зв'язку із порушенням природоохоронного законодавства має містити:

1) прізвище та ім'я посадової особи, яка винесла рішення;

2) дату і місце його складення;

3) відомості про особу, щодо якої винесено рішення;

4) опис обставин, що стали підставою для прийняття рішення, та доказів, що їх підтверджують;

5) посилання на положення законодавства, які були порушені;

6) посилання на положення закону, які передбачають повноваження органів державного екологічного контролю виносити рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у зв'язку із порушенням природоохоронного законодавства;

7) суть прийнятого у справі рішення;

8) процедуру та строки оскарження такого рішення.

4. Рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства, винесене органом державного екологічного контролю, набирає чинності з моменту його вручення суб'єкту господарювання і оприлюднення на офіційному веб-сайті

відповідного органу державного екологічного контролю та діє протягом визначеного таким рішенням строку, але не більше 10 робочих днів.

У випадку відмови суб'єкта господарювання від вручення рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства, таке рішення набуває чинності з моменту його оприлюднення на офіційному веб-сайті відповідного органу державного екологічного контролю.

5. Якщо для усунення суб'єктом господарювання порушень природоохоронного законодавства необхідно зупинити експлуатацію об'єктів чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання, на час, що перевищує граничний строк, встановлений частиною четвертою цієї статті, орган державного екологічного контролю звертається у порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, до суду із позовом про зобов'язання суб'єкта господарювання зупинити експлуатацію об'єктів, чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання, що здійснюється із порушенням природоохоронного законодавства.

Позов про зобов'язання суб'єкта господарювання зупинити експлуатацію об'єктів, чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання, що здійснюється із порушенням природоохоронного законодавства, має бути подано до суду не пізніше закінчення строку дії рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства, винесене органами державного екологічного контролю.

Громадські та інші неприбуткові екологічні організації та інші особи, права та інтереси яких порушено, мають право звернутися до суду в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, із позовом про зобов'язання суб'єкта господарювання зупинити експлуатацію об'єктів, чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання, що здійснюється із порушенням природоохоронного законодавства.

6. Суб’єкт господарювання має право відновити експлуатацію об’єктів, чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання, зупинених на підставі рішення органу державного екологічного контролю чи суду, лише після забезпечення виконання вимог, умов та нормативів, порушення чи перевищення яких стали підставою для рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності. Факт виконання вимог, умов та нормативів, порушення чи перевищення яких стали підставою для прийняття рішення про тимчасову заборону (обмеження) діяльності, підтверджується органом державного екологічного контролю.

Стаття 24. Припинення діяльності суб’єктів господарювання у разі порушення природоохоронного законодавства

1. Підставою для припинення діяльності суб’єкта господарювання чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання є провадження діяльності без дозволів та ліцензій у сфері охорони довкілля, що вимагаються законодавством для такого виду діяльності, або систематичні порушення природоохоронного законодавства, що не можуть бути усунені з технічних, економічних або інших причин.

2. Рішення про припинення діяльності суб’єкта господарювання у зв’язку із порушенням природоохоронного законодавства приймається виключно судом у порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, за позовом органів державного екологічного контрою, громадських та інших неприбуткових екологічних організацій або за позовом інших осіб, права та інтереси яких порушено.

Розділ III
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Положення частин другої та третьої статті 6 та частини восьмої

статті 11 цього Закону вводяться в дію з дня набрання чинності критеріїв, за якими оцінюється ступінь екологічного ризику від провадження господарської діяльності. До набрання чинності, розмежування компетенції між центральним та територіальним органами державного екологічного контролю здійснюється за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю.

3. Положення статті 9 цього Закону вводяться в дію з дня початку функціонування Інтегрованої автоматизованої інформаційної системи «Екологічний інспектор». Днем початку функціонування Інтегрованої автоматизованої інформаційної системи «Екологічний інспектор» є день, наступний за днем оприлюднення в газетах «Голос України» та «Урядовий Кур'єр» повідомлення про початок функціонування Інтегрованої автоматизованої інформаційної системи «Екологічний інспектор».

4. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Віце-прем'єр-міністрові України у десятиденний строк забезпечити підготовку і внесення на розгляд Кабінету Міністрів України:

проекту положення про центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю;

пропозиції щодо внесення змін до актів законодавства у зв'язку із створенням центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю та його територіальних органів.

6. Міністерству фінансів під час підготовки пропозицій щодо внесення

змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2019/2020 рік” передбачити видатки, необхідні для забезпечення виконання цього закону.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) доповнити статтю 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389) частиною сьомою такого змісту:

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного екологічного контролю, його територіальні органи зобов’язані забезпечити дотримання з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про державний екологічний контроль», виключно вимог частин першої, четвертої, шостої - сьомої, абзацу другого частини десятої, частин дванадцятої - чотирнадцятої статті 4, частин першої (крім вимоги щодо отримання погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного контролю, або відповідного державного колегіального органу на проведення позапланового заходу) та третьої статті 6, частин першої - четвертої, шостої, восьмої - десятої статті 7, частин першої та другої статті 12, статей 13-18, 20, 21 цього Закону;

2) у Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546)

у тексті закону слова «державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів» змінити словами «державного екологічного контрою»;

у пункті а) частини першої статті 20-2 слова «державного нагляду (контролю)” замінити словами «державного екологічного контролю».